NEW

לקוטי שיחות

PEKUDEI פקודי

VOLUME 1, P. 195–204

LIKKUTEI SICHOS

INSIGHTS INTO THE WEEKLY PARSHA

BY THE LUBAVITCHER REBBE

Dedicated to

Emmanuel (Mendel) Karp

1905 - 1989

son of Bernard (Berl) and Rose (Rezele)

Manny Karp was the first of his family born in the United States, in 1905. His first language was Yiddish. Losing his mother to the Spanish Flu shaped his resilience and commitment to helping others, ultimately leading to a career as a guidance counselor in Philadelphia public schools. He also served many years as the director of Camp Akiba in the Poconos.

Karp's legacy is characterized by his optimism and unwavering dedication to learning and mentorship. Emmanuel Karp died in 1989.

PEKUDEI I | פקודי א

Adapted from *sichos* delivered on *Shabbos Parshas Vayakhel,* 5711 (1951)
and *Shabbos Parshas Vayakhel-Pekudei,* 5718 (1958)

Introduction

The Torah is characteristically precise; every word, and even every letter, carries significance. Nevertheless, in the portions *Vayakhel* and *Pekudei*, the Torah repeats – in meticulous detail – the instructions for building the Sanctuary that were already extensively described in the portions of *Terumah* and *Tetzaveh.*

What appears to be a redundancy, however, conceals a profound truth. The two pairs of readings do not involve a repetition. They are descriptions of two separate Sanctuaries. The structure of the Sanctuary detailed in the portions of *Terumah* and *Tetzaveh* was a spiritual Sanctuary that G-d showed to Moshe on Mount Sinai. By contrast, the Sanctuary described in the portions *Vayakhel* and *Pekudei* was a material Sanctuary, built by man in this world.

In the *sichah* that follows, the Rebbe focuses on why G-d's ultimate desire was fulfilled specifically through the physical Sanctuary. In doing so, he teaches us a fundamental lesson regarding our own Divine service – that our purpose is not fulfilled by transcending physical reality, but by elevating it and revealing G-dliness within our everyday lives, thereby infusing the mundane with spiritual depth and purpose.

Where Heaven and Earth Meet

When Every Word Counts

1. In Torah literature as a whole, and particularly in the Written Torah, every word and even every letter is precise and carefully calculated. Many laws are derived from individual words and sometimes from individual letters of the Torah. Nevertheless, in the *parshiyos Vayakhel* and *Pekudei*, the descriptions of the implements of the Sanctuary and the priestly garments – which were already described in minute detail in the *parshiyos Terumah* and *Tetzaveh* – are repeated, including all their specific fine points.

א. אִין תּוֹרָה בִּכְלָל, אוּן אִין תּוֹרָה שֶׁבִּכְתָב בִּפְרַט, אִיז יֶעדֶער וָוארְט אוּן אֲפִילוּ יֶעדֶער אוֹת בְּדִיוּק אוּן אוֹיסְגֶערֶעכְנְט. פִּיל הֲלָכוֹת וֶוערְן אָפְּגֶעלֶערְנְט פוּן אֵיינְצְלְנֶע װֶערְטֶער אָדֶער אֲפִילוּ פוּן אֵיינְצְלְנֶע אוֹתִיּוֹת פוּן תּוֹרָה. פוּנְדֶעסְטְווֶעגְן וֶוערְט אִין דִי פַּרְשִׁיּוֹת וַיַּקְהֵל אוּן פְּקוּדֵי אִיבֶּערְגֶע׳חַזֶר׳ט דִי אוֹיסְפִירְלֶעכֶע בַּאשְׁרַייבוּנְג פוּן דִי כְּלֵי הַמִּשְׁכָּן אוּן לְבוּשֵׁי כְּהוּנָּה, וֶועלְכֶע זַיְינֶען שׁוֹין אֵיינְמָאל בַּאשְׁרִיבְּן גֶעוָוארְן בִּפְרָטֵי פְּרָטִיּוּת אִין דִי פַּרְשִׁיּוֹת תְּרוּמָה אוּן תְּצַוֶּה.

Seemingly, the Torah could have stated briefly that the Jews made the implements for the Sanctuary and the priestly garments as G-d had commanded Moshe, and thereby saved many verses.

אִין פְּלוּג הָאט דָאךְ דִי תּוֹרָה גֶעקֶענְט זָאגְן בְּקִיצּוּר אַז דִי אִידְן הָאבְּן גֶעמַאכְט דִי כְּלֵי הַמִּשְׁכָּן אוּן בִּגְדֵי כְּהוּנָּה וִוי דֶער אוֹיבֶּערְשְׁטֶער הָאט גֶעהֵייסְן מֹשֶׁה׳ן, אוּן אַזוֹי אַרוּם פַאַרְשְׁפָּארְן צֶענְדְלִיקֶער פְּסוּקִים?

A Time for Brevity and a Time for Length

2. As mentioned, often laws are not stated explicitly in the Torah but, instead, are derived from individual letters or other details. The reason is that since these laws *can be* derived from a word or letter in the Torah that appears unnecessary, were they to be stated explicitly, doing so would be superfluous.

ב. דֶער טַעַם וָואס אַ סַךְ הֲלָכוֹת שְׁטֵייעֶן נִיט בְּפֵירוּשׁ אִין תּוֹרָה אוּן מֶען דַארְף זֵיי אָפְּלֶערְנֶען פוּן אֵיינְצְלְנֶע אוֹתִיּוֹת אִיז, וִוייבַּאלְד אַז מֶען קֶען וִויסְן דִי הֲלָכוֹת פוּן אַן אִיבֶּעריקְן וָוארְט אָדֶער אַן אוֹת אִין דֶער תּוֹרָה, אִיז אוֹיב זֵיי וָואלְטְן שְׁטֵיין בְּפֵירוּשׁ, וָואלְט דָאס דַאן גֶעוֶוען אַ יִתּוּר דְּבָרִים (אִיבֶּערִיקֶע רֵייד).

This is also the reason why many laws appear in the Mishnah only by allusion and are clarified and explained at length in the Gemara,[1]

דָאס אִיז אוֹיךְ דֶער טַעַם וָואס אַ סַךְ דִּינִים שְׁטֵייעֶן אִין מִשְׁנָה בְּלוֹיז מִיט אַ

1. See *Taanis* 21a; *Rambam's* Introduction to his Commentary on the Mishnah, s.v. *achar kein ra'ah,* which emphasizes that points which are referred to by allusion in the Mishnah are expanded upon in the Gemara.

for the wording of the Mishnah is concise in comparison to that of **the Gemara.** In this instance as well, since **these laws can be derived from hints implicit in the style and precise wording of the Mishnah, were they to be stated explicitly, doing so would be superfluous. The same** principle **applies regarding the Gemara in relation to the** ***Rishonim***[2] **and the** ***Rishonim*** **in relation to the** ***Acharonim***.[3]

רֶמֶז און אִין גְּמָרָא זַיְינֶען זֵיי בַּאֲרִיכוּת[א], וָוארוּם מִשְׁנָה אִיז דָאךְ בִּלְשׁוֹן קְצָרָה לְגַבֵּי גְּמָרָא. אִיז אוֹיבּ מִצַּד דֶעם סִגְנוֹן און דִּיּוּק לְשׁוֹן הַמִּשְׁנָה קֶען מֶען אָפְּלֶערְנֶען דִּי דִינִים פוּן אַ רֶמֶז, וָואלְט זֵייעֶר שְׁטֵיין בְּפֵירוּשׁ, גֶעוועֶן אַ יִתּוּר דְּבָרִים. און אַזוֹי אִיז אוֹיךְ גְּמָרָא לְגַבֵּי רִאשׁוֹנִים, און רִאשׁוֹנִים לְגַבֵּי אַחֲרוֹנִים.

As such, the difficulty mentioned above is reinforced: Seemingly, the entire description of the construction of the Sanctuary in the ***parshiyos Vayakhel*** **and** ***Pekudei*** **is superfluous.**

לוֹיט דֶעם, אִיז דִי דֶערְמָאנְטֶע קַשְׁיָא נָאךְ שְׁטַארְקֶער: אִין פְּלוּג אִיז דָאךְ דִי גַאנְצֶע בַּאשְׁרַייבּוּנְג פוּן מַעֲשֵׂה הַמִּשְׁכָּן אִין פַּרְשִׁיּוֹת וַיַּקְהֵל־פְּקוּדֵי אַ יִתּוּר דְּבָרִים?

Same Words, Different Meanings

3. There is **a similar difficulty** whose **resolution** points to a **way to answer the** question raised here: **Why were the offerings of the** ***nesi'im*** **(the tribal leaders of the Jewish people) repeated twelve times with all their details in** ***Parshas Naso?*** **Seemingly, for each** ***nasi***, the Torah **could have stated that he brought the same offerings as the previous** ***nasi.***

ג. דֶער תֵּירוּץ אוֹיף דֶעם אִיז אוֹיף דֶעם זֶעלְבְּן וועֶג ווִי דֶער תֵּירוּץ וָואס וועֶרְט גֶעגֶעבְּן אוֹיף אַן עֶנְלֶעכֶער קַשְׁיָא:

פַארְוָואס זַיְינֶען אִיבֶּערְגֶע'חַזֶר'ט גֶעוָוארְן דִי קָרְבָּנוֹת פוּן דִי נְשִׂיאִים אִין פַּרְשַׁת נָשֹׂא צְווֶעלְף מָאל מִיט אַלֶע פְּרָטִים, אִין פְּלוּג הָאט דָאךְ גֶעקֶענְט שְׁטֵיין בַּיי יֶעדֶער נָשִׂיא אַז עֶר הָאט גֶעבְּרַאכְט דֶעם זֶעלְבְּן קָרְבָּן ווִי דֶער פְרִיעֶרְדִיקֶער נָשִׂיא?

The reason for the repetition **is that** although every *nasi* brought the same items as an offering, while bringing **his offering, each** ***nasi*** sought to **accomplish different** spiritual **goals and draw down different** forms of Divine **influence, as alluded to in the Midrash on** ***Parshas Naso***.[4] **Therefore, the Torah could not state that he brought the same** offerings **because,** spiritually, the offerings were different. **Each one drew down a different** form of Divine **influence.**

דֶער תֵּירוּץ אוֹיף דֶעם אִיז, אַז יֶעדֶער נָשִׂיא הָאט בַּיי זַיְין קָרְבָּן אוֹיפְגֶעטָאן אַנְדֶערֶע עִנְיָנִים, אַנְדֶערֶע הַמְשָׁכוֹת, ווִי ס'אִיז מְרוּמָּז אִין מִדְרָשׁ פַּרְשַׁת נָשֹׂא[ב]. דֶערְפַאר קֶען נִיט שְׁטֵיין אִין תּוֹרָה אַז עֶר הָאט גֶעבְּרַאכְט אַזוֹי ווִי דֶער פְרִיעֶרְדִיקֶער נָשִׂיא, וָוארוּם יֶעדֶער אֵיינֶער הָאט מַמְשִׁיךְ גֶעוועֶן אַן אַנְדֶער הַמְשָׁכָה.

---

2. The term *Rishonim* (רִאשׁוֹנִים) refers to the early Torah scholars and rabbis who lived approximately between the 11th and 15th centuries. They played a crucial role in interpreting the Talmud and beginning the codification of Jewish Law.

3. The term *Acharonim* (אַחֲרוֹנִים) refers to the later Torah scholars and rabbis who lived from the 16th century onward, following the period of the *Rishonim*. The *Acharonim* further developed Talmudic interpretation and clarified Jewish Law.

4. See ***Bamidbar Rabbah*****, secs. 13-14ff. See** also ***Torah Or*****, p. 8b;** ***Likkutei Torah, Devarim*****, p. 98c.**

Two Sanctuaries: One Spiritual and One Physical

4. The issue regarding the *parshiyos Vayakhel* and *Pekudei* can be resolved in a similar manner: The Sanctuary described in the *parshiyos Terumah* and *Tetzaveh* that G-d commanded Moshe to build **and the Sanctuary that the Jews** actually **constructed, as related in the *parshiyos Vayakhel* and *Pekudei*, allude to two distinct Sanctuaries. In the words of our Sages,[5] "a Sanctuary below" and "a Sanctuary above." Therefore,** the Torah **enumerates all the details again.**

More specifically: The implements of the Sanctuary and the priestly garments first related in the *parshiyos* of ***Terumah* and *Tetzaveh*** **were** communicated: **a) by G-d,** and **b) to Moshe. In particular, the advantage of** the descriptions of these articles being transmitted in this manner **is threefold:**

a) The one who heard and received G-d's **command** was **Moshe, a soul of *Atzilus*. In other words,** even **while he existed here on this lowly** material plane, it **was as if he was actually in the world of *Atzilus*.** As our Sages state,[6] **"The Divine Presence spoke from his throat."**

True, all the souls originate in *Atzilus*. However, only their source is in *Atzilus*.[7] As they exist in this world, their perception and orientation have become materially oriented. **In contrast, the "souls of *Atzilus*" operate on the level of *Atzilus* even while here below.**

There is, nonetheless, **a distinction between these souls and the *keilim*** ("vessels") **of *Atzilus*, as stated in** *Tanya*, ***Iggeres HaKodesh*,[8] "For**

ד. עַל דֶּרֶךְ זֶה קֶען מֶען פַאֲרֶענְטְפֶערְן דִי קַשְׁיָא וֶועגְן דִי סֶדְרוֹת וַיַּקְהֵל־פְּקוּדֵי:

דֶער מִשְׁכָּן וָואס דֶער אוֹיבֶּערְשְׁטֶער הָאט גֶעזָאגְט צוּ מֹשֶׁה'ן, ווִי עֶר וֶוערְט בַּאשְׁרִיבְּן אִין פַּרְשִׁיּוֹת תְּרוּמָה וּתְצַוֶּה, אוּן דֶער מִשְׁכָּן וָואס דִי אִידְן הָאבְּן גֶעמַאכְט לוֹיט ווִי עֶס וֶוערְט דֶערְצֵיילְט אִין פַּרְשִׁיּוֹת וַיַּקְהֵל וּפְקוּדֵי, זַיְינֶען מְרַמֵּז אוֹיף צְווֵיי בַּאזוּנְדֶערֶע מִשְׁכָּנוֹת, וּבִלְשׁוֹן רַזַ"ל[ה]: מִשְׁכָּן לְמַטָּן מִשְׁכָּן לְמַעְלָן, אוּן דֶערְפַאר רֶעכְנְט עֶר אוֹיס אַלֶע פְּרָטִים נָאךְ אַמָאל.

וּבִפְרָטִיּוּת: דִי כְּלֵי הַמִּשְׁכָּן אוּן לְבוּשֵׁי כְּהוּנָּה ווִי זֵיי זַיְינֶען צוּעֶרְשְׁט גֶעזָאגְט גֶעוָוארְן (תְּרוּמָה־תְּצַוֶּה) אִיז דָאס א) פוּן אוֹיבֶּערְשְׁטְן, ב) צוּ מֹשֶׁה רַבֵּינוּ, וָואס דִי מַעֲלָה דֶערְפוּן וּבִפְרַט אִין דֶעם עִנְיָן – אִיז אִין דְרַיְיעֶן:

א) שׁוֹמֵעַ וּמְקַבֵּל הַדִּבּוּר, מֹשֶׁה, אִיז אַ נְשָׁמָה דַאֲצִילוּת, דָאס הֵייסְט אַז זַיְיעֶנְדִיק דָא לְמַטָּה אִיז עֶר גֶעוֶוען ווִי אִין עוֹלַם הָאֲצִילוּת מַמָּשׁ, אוּן ווִי דֶער מַאֲמַר רַזַ"ל שְׁכִינָה מְדַבֶּרֶת מִתּוֹךְ גְּרוֹנוֹ.

כָאטשׁ אַלֶע נְשָׁמוֹת נֶעמֶען זִיךְ דָאךְ פוּן אֲצִילוּת, אָבֶּער דָאס אִיז נָאר אַז זֵייעֶר שׁוֹרֶשׁ אִיז אִין אֲצִילוּת[ז], דַאקֶעגְן נְשָׁמוֹת דַאֲצִילוּת מֵיינְט – אַז אוֹיךְ לְמַטָּה זַיְינֶען זֵיי אִין דֶער מַדְרֵיגָה פוּן אֲצִילוּת.

כָאטשׁ עֶס אִיז פַארַאן אַ חִילּוּק צְווִישְׁן דִי נְשָׁמוֹת בִּיז דִי כֵּלִים דַאֲצִילוּת, אַזוֹי ווִי עֶס שְׁטֵייט אִין אִגֶּרֶת הַקֹּדֶשׁ[ח]:

---

5. ***Bamidbar Rabbah,* sec. 12:12, *et al.***

6. Note *Zohar,* Vol. III, p. 232a, 7a, 265a; *Shmos Rabbah* 3:15; *Vayikra Rabbah* 2:3; *Mechilta, Shmos* 18:19.

7. **See** *Likkutei Torah, Shir HaShirim,* p. 19a; ***Likkutei Sichos*, Vol. 1 p. 16.**

8. *Tanya, Iggeres HaKodesh,* **Epistle 20.**

they" – referring to souls of *Atzilus* – "have already emerged and become separate from the *keilim*." Nevertheless, these souls **still remain on the level of *Atzilus*.**

b) The manner in which Moshe received Divine **commands and prophecy** was unique, as reflected in the verse,[9] **"There has never again arisen a prophet in Israel like Moshe." There are two particular** aspects that reflect the uniqueness of Moshe's prophecy: **i) Unlike other prophets, "Moshe remained standing" while** receiving **prophetic revelation;[10] ii) Moshe's prophecy was on the level of *zeh*[11]** ("this"), direct perception, **rather than *koh*[12] ("thus").**

This means that while Moshe could receive his communication directly, while awake and upright, **the** other **prophets** had to lose their ordinary consciousness to receive a prophetic vision. Otherwise, **their physical bodies would have interfered with** their prophecy, **even** though all they received was an indirect **revelation of** the lower level of ***koh*. By contrast, Moshe's body was** able to serve as **a conduit even for the** lofty **level of *zeh*.**

c) Moshe **received** his vision of the Sanctuary **on Mount Sinai.[13] There he stood at a higher**

שֶׁכְּבָר יָצְאוּ וְנִפְרְדוּ מֵהַכֵּלִים (וועלכע זַיְינֶען שׁוֹין אַרוֹיס אוּן הָאבְּן זִיךְ שׁוֹין אָפְּגֶעטֵיילְט פוּן כֵּלִים), וואס דָאס גֵייט אוֹיף נְשָׁמוֹת דַּאֲצִילוּת, פוּנְדֶעסְטְווֶעגְן זַיְינֶען זֵיי נָאךְ אַלְץ אִין דֶער מַדְרֵיגָה פוּן אֲצִילוּת.

ב) דֶער אוֹפֶן ווִי אַזוֹי עֶר הָאט מְקַבֵּל גֶעווֶען דֶעם דִּיבּוּר אוּן דִי נְבוּאָה – אִיז: וְלֹא קָם נָבִיא עוֹד בְּיִשְׂרָאֵל כְּמֹשֶׁה[ט]. אִין דֶעם גוּפָא זַיְינֶען פַאַראַן צְווֵיי פְּרָטִים: א) מֹשֶׁה עָמַד עַל עָמְדוֹ[י] בְּשַׁעַת גִילוּי הַנְּבוּאָה, נִיט ווִי אַנְדֶערֶע נְבִיאִים. ב) מֹשֶׁה'ס נְבוּאָה אִיז גֶעווֶען בִּבְחִינַת "זֶה" אוּן נִיט בִּבְחִינַת "כֹּה". דָאס הֵייסְט אַז בַּיי אַלֶע נְבִיאִים הָאט זֵייעֶר גַשְׁמִיוּת'דִיקֶער גוּף מְבַלְבֵּל גֶעווֶען אֲפִילוּ צוּם גִילוּי פוּן "כֹּה", אָבֶער בַּיי מֹשֶׁה רַבֵּינוּ אִיז זַיְין גוּף גֶעווֶען אַ כְּלִי אֲפִילוּ צוּ בְּחִינַת "זֶה".

ג) מְקוֹם הַקַּבָּלָה אִיז גֶעווֶען אִין הַר סִינַי[יא], וואס דֶעמָאלְט אִיז מֹשֶׁה גֶעשְׁטַאנֶען

---

9. *Devarim* 34:10.

10. *Rambam, Hilchos Yesodei HaTorah* 7:6. In *halachah* 2 of that source, *Rambam* writes, "When any of the other prophets prophesy, their limbs tremble, their physical powers become weak, they lose control of their ordinary conscious functioning." It is because of the nullification of their ongoing conscious functioning that "their minds are free to comprehend what they see." In other words, their ordinary thinking processes would have interfered with the Divine power of their prophetic vision. By contrast, Moshe was able to comprehend G-d's messages to him while remaining within his ongoing level of consciousness.

11. The term *zeh* implies something seen directly, to the extent that one can point his finger at it and say, "This is it" (see *Shmos Rabbah* 23:15, *Rashi* on *Shmos* 15:2). Moshe began several of his prophecies with the words *Zeh hadevar asher tzivah Hashem…*, "This is what G-d commanded…" (*Shmos* 16:16, 32, 35:4, *et al.*). In other words, his perception of G-dliness was direct; he perceived the Divine message exactly as it was communicated.

12. Often, the prophets would begin their prophecies with the words, *Koh amar Hashem,* "Thus, G-d has spoken…." – "thus" meaning "in such a manner." In other words, to quote *Rambam* (loc. cit. 7:6), they would "perceive only metaphoric imagery and allegories"; they would not perceive G-d's word directly. To use the terminology employed by *Kabbalah,* their visions came via "a lens that is not luminous."

13. *Zohar,* Vol. II, p. 159a. See also *Bamidbar Rabbah* 12:8. It appears that these interpretations differ with the Talmud, *Menachos* 29a, which states that Moshe was only given instructions on Mount Sinai – not a vision of the Sanctuary. Later, when the Sanctuary was being actually constructed, he was shown a vision of only the Holy Ark, the Golden Table, and the *Menorah.*

***Iyun Yaakov* (*Menachos,* loc. cit., *Berachos* 55a)** notes *Rashi's* **question** raised in *Menachos,* loc. cit.: How

spiritual level than he did when **on this material plane. The proof is that there, "he neither ate bread nor drank water."**[14] True, **even after Moshe "descended from the mountain," his eating and drinking were different than** that of **other people.** Nevertheless, the fact that he did actually eat while on this physical plane indicates that his spiritual level was higher when he was on Mount Sinai.

אוֹיף אַ הֶעכֶערֶער מַדְרֵיגָה ווִי ווֶען עֶר אִיז גֶעווֶען לְמַטָּה, וְהָרְאָיָה: דָארְטְן אִיז דָאךְ לֶחֶם לֹא אָכַל וּמַיִם לֹא שָׁתָה[ט] (בְּרוֹיט הָאט עֶר נִיט גֶעגֶעסְן אוּן וואַסֶער נִיט גֶעטְרוּנְקֶען), כָאטְשׁ אַז אוֹיךְ נָאכְדֶעם ווִי משֶׁה "יָרַד מִן הָהָר" אִיז זַיְין עֶסְן אוּן טְרִינְקֶען גֶעווֶען אַנְדֶערְשׁ ווִי בַּיי אַלֶע מֶענְטשְׁן.

From all the above, it is understood that the vision of **the Sanctuary** that Moshe saw **was not made of physical gold, silver,** or other material entities.[16]

פוּן דֶעם אַלֶעמֶען אִיז פַארְשְׁטֶענְדְלֶעךְ, אַז אַזַא מִשְׁכָּן אִיז גֶעמַאכְט נִיט פוּן גַשְׁמִיוּת'דִיקֶע גָאלְד אוּן זִילְבֶּער וכו'.

By contrast, the implements of the Sanctuary and the priestly garments that are described in the *parshiyos Vayakhel* **and** *Pekudei* **were fashioned: a) by** the **Jews,** as they exist body and soul – **and the souls** of **most** of the Jewish people **are souls from the worlds of** *Beriah, Yetzirah,* **and** *Asiyah;*[16] **b) here, below,** on this physical plane; **c) from physical gold, silver, and copper, etc.**

אָבֶּער דִי כְּלֵי הַמִּקְדָּשׁ אוּן לְבוּשֵׁי כְהוּנָּה אַזוֹי ווִי זֵיי ווֶערְן בַּאשְׁרִיבְּן אִין וַיַּקְהֵל-פְּקוּדֵי זַיְינֶען זֵיי גֶעמַאכְט גֶעווָארְן: א) דוּרְךְ אִידְן, וואָס רוֹב הַנְּשָׁמוֹת זַיְינֶען נְשָׁמוֹת דִּבְרִיאָה יְצִירָה עֲשִׂיָּה[יא], ב) דָא לְמַטָּה, ג) פוּן זָהָב וָכֶסֶף וּנְחֹשֶׁת וכו' גַשְׁמִיִּים.

G-d Desires the Earthly Sanctuary

5. Unquestionably, **there exists a great difference between** the Sanctuary as it existed in **potential** – in the vision shown to Moshe – **and the actual** Sanctuary, constructed by the Jewish people. **However, when was G-d's ultimate desire realized, and when was His promise,**[17] **"I will dwell among them," fulfilled? As the Midrash**[15] **states,** these goals were accomplished **specifically through the physical Sanctuary** described in the *parshiyos Vayakhel* **and** *Pekudei* **and not through the spiritual Sanctuary that was "shown on the mountain."**

ה. פוּנְדֶעסְטְווֶעגְן, נִיט גֶעקוּקְט אוֹיף דֶעם גְרוֹיסְן אוּנְטֶערְשֵׁייד פוּן דֶעם "בְּכֹחַ" אוּן דֶעם "בְּפוֹעֵל", אִיז ווֶען הָאט זִיךְ אוֹיסְגֶעפִירְט דֶער תַּכְלִית הָרָצוֹן פוּן דֶעם אוֹיבֶּערְשְׁטְן אוּן ווֶען אִיז מְקוּיָּם גֶעווָארְן זַיְין הַבְטָחָה פוּן וְשָׁכַנְתִּי בְּתוֹכָם? – דַוְקָא אִין גַשְׁמִיוּת'דִיקְן מִשְׁכָּן פוּן וַיַּקְהֵל פְּקוּדֵי אוּן נִיט אִין רוּחְנִיוּת'דִיקְן מִשְׁכָּן פוּן דֶעם "הָרְאֵתָ בָּהָר", ווִי עֶר זָאגְט אִין מִדְרָשׁ דָארְט.

---

can it be said that Moshe saw a vision of the Sanctuary in the spiritual realms when our Sages state that the Sanctuary in the spiritual realms did not come into being until the physical Sanctuary was erected in this world? **The** ***Zohar, loc. cit.,*** **both raises and answers that question,** explaining that Moshe saw a prophetic vision of the Sanctuary in the spiritual realms. However, in actual reality, the Sanctuary in the spiritual realms did not come into existence until the Sanctuary was actually constructed on the earth.

14. *Shmos* **34:28.**

15. See ***Bamidbar Rabbah*** **12:8,** which speaks of "**red fire,** green fire, black fire, white fire…."

16. The ***maamar*** **entitled** ***VeEleh HaMishpatim*** **in** ***Torah Or.***

17. *Shmos* 25:8.

What was the underlying dynamic motivating G-d's choice of the physical Sanctuary?

"The Holy One, blessed be He, desired to have a dwelling place specifically in the lower realms."[18] **As explained in *Tanya*,**[19] **this refers to this material world, below which there is none. Although it is physical, coarse, and moreover, a "doubled and redoubled darkness" prevails in it, as *Tanya***[19] **enumerates in detail, nevertheless – precisely because of this** inherent lowness – it is **in this world where** G-d's **ultimate intent is fulfilled.**[20]

This concept **provides a deeper understanding of a question raised** by our Rabbis. Commenting on the verse,[21] *Vehanesi'im heivi'u es avnei hashoham,* usually translated as, **"The princes brought** the *shoham* stones," our Sages[22] interpret the word *hanesi'im* not as "the princes," but as "the clouds." Their intent is that **the precious stones for** the priestly garments were brought by clouds. Commentators[23] ask: **Since** the stones **were** brought through **a miracle, how could they be used for the priestly garments?** The difficulty becomes even greater when viewed from a mystical perspective. **The entire purpose of the Sanctuary and the *Beis HaMikdash* was that they be fashioned specifically from physical objects.** Therefore, **none** of their elements **should have been** brought through **a miracle. Instead,** the manner in which they were obtained **should have been enclothed in** the garments of **nature.**[24]

וָארוּם נִתְאַוָּה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לִהְיוֹת לוֹ יִתְבָּרֵךְ דִּירָה בַּתַּחְתּוֹנִים דַּוְקָא, אוּן ווִי עֶר זָאגְט אִין תַּנְיָא[יב], גֵייט דָאס אוֹיפְן עוֹלָם הַזֶּה שֶׁאֵין תַּחְתּוֹן לְמַטָּה מִמֶּנּוּ. כָאטשׁ עֶר אִיז אַ גַשְׁמִי אוּן אַ חוּמְרִי אוּן דֶערְצוּ נָאךְ אִיז דָארְט אַ חֹשֶׁךְ כָּפוּל וּמְכֻפָּל, ווִי עֶר רֶעכְנְט אוֹיס בִּפְרָטִיּוּת אִין תַּנְיָא, פוּנְדֶעסְטְווֶעגְן, אוּן מִצַּד דֶעם גוּפָא, פִּירְט זִיךְ אוֹיס דֶער תַּכְלִית הַכַּוָּנָה אִין עוֹלָם הַזֶּה דַּוְקָא.

– דֶערְמִיט אִיז בֶּעסֶער פַארְשְׁטַאנְדִיק דִי קַשְׁיָא וָואס מֶען פְּרֶעגְט אוֹיף דִי אֲבָנִים טוֹבוֹת וָואס דִי נְשִׂיאִים הָאבְּן גֶעבְּרַאכְט פַארְן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, ווִיבַּאלְד עֶס אִיז גֶעווֶען מַעֲשֵׂה נִסִּים[יג], ווִי אַזוֹי הָאט מֶען גֶעקֶענְט מַאכְן דֶערְפוּן בִּגְדֵי כְּהוּנָּה? דֶער גַאנְצֶער תַּכְלִית פוּן מִשְׁכָּן אוּן מִקְדָּשׁ אִיז דָאךְ, מֶען זָאל זֵיי מַאכְן פוּן דְּבָרִים גַשְׁמִיִּים דַּוְקָא – דַארְף דָאךְ דָאס נִיט זַיְין קֵיין מַעֲשֵׂה נִסִּים, נָאר עִנְיָנִים וָואס זַיְינֶען אָנְגֶעטָאן אִין טֶבַע.

What a Generous Heart Can Accomplish

6. The lesson for us from the above **is that one**

ו. דֶער מוּסַר הַשֵּׂכֶל פַאר

18. *Tanya,* ch. 36, based on *Midrash Tanchuma, Parshas Naso,* sec. 16.

19. Loc. cit.

20. The intent of creation is for man to fashion a dwelling for G-d's Essence in this lowly material world. The spiritual worlds where G-dly light is revealed are not a conduit for G-d's Essence, for any revelation is defined, and G-d's Essence transcends any definition. As such, it is clear that the purpose of creation is to be fulfilled specifically in this physical world where there is no revelation of G-dly light. It is specifically such a place that provides a setting for His Essence to be manifest. See *Tanya*, ch. 36, the *maamar* entitled *Basi LeGani,* 5711, sec. 4, and *Likkutei Sichos*, Vol. 15, p. 248 (translated in *Selections from Likkutei Sichos*, *Bereishis*, p. 391ff). See also *Likkutei Sichos,* Vol. 6, p. 22ff. (translated in *Selections from Likkutei Sichos, Shmos,* p. 58ff).

21. *Shmos* 35:27.

22. *Yoma* 75a; *Targum Yonasan ben Uziel; Targum Yerushalmi* (cited by *Baal HaTurim*); and *Shmos Rabbah* 33:8. See *Likkutei Sichos,* Vol. 16, p. 425, footnote 14.

23. *Neizer HaKodesh* on *Yoma, loc. cit.* See also *Pardes Yosef* on the above verse; *K'li Chemdah, Parshas Vakhel,* sec. 5.

24. Regarding the permissibility of using the stones brought by the clouds according to *halachah*. See

should not become disheartened, thinking, "How can I possibly **carry out G-d's will and align myself with His sublime intent when I know my own** lowly spiritual **state?" Moreover,** the question is reinforced in light of the **doubled and redoubled darkness of the** present **bitter exile** in which **we are found.**

Despite this, a person should feel encouraged. **He should realize that G-d promises that if he** but **shows a "generous heart"[25] – meaning if he acts with** genuine **Jewish warmth and heartfelt dedication – then "I will dwell among them."[17]** In other words, **G-d will help him align himself with, and carry out, His sublime intent.**

אוּנְז אִיז, אַז מְ׳זָאל בַּיי זִיךְ נִיט זַיְין אַרָאפְּגֶעפַאלְן טְרַאכְטְנְדִיק ווִי קוּמְט מֶען צוּ טָאן אַ זַאךְ פוּן רָצוֹן הָעֶלְיוֹן אוּן מְכַוֵּן זַיְין צוּ דֶער כַּוָּנָה עֶלְיוֹנָה, בְּשַׁעַת מֶען ווֵייס אִין וָואס פַאר אַ מַצָּב מֶען שְׁטֵייט, אוּן בִּכְלַל גֶעפִינְט מֶען זִיךְ דָאךְ אִין חֹשֶׁךְ כָּפוּל וּמְכֻפָּל פוּן דֶעם בִּיטֶערְן גָלוּת, – דַארְף עֶר זִיךְ בַּארֶעכֶענֶען אַז נִיט קוּקְנְדִיק אוֹיף דֶעם, זָאגְט דֶער אוֹיבֶּערְשְׁטֶער צוּ, אַז אוֹיבּ מְ׳אִיז נָאר אַ נְדִיב לֵב, דָאס הֵייסְט, אַז מְ׳טוּט אַ זַאךְ מִיט אִידִישֶׁע וַוארֶעמְקַיְיט אוּן הַארְצִיקַיְיט, אִיז דַאן – וְשָׁכַנְתִּי בְּתוֹכָם, דֶער אוֹיבֶּערְשְׁטֶער הֶעלְפְט אוֹיסְפִירְן אוּן מְכַוֵּן זַיְין צוּ דֶער כַּוָּנָה עֶלְיוֹנָה.

Unseen, Unknowable, Yet Fully Manifest

7. The two Sanctuaries – the Heavenly and the Earthly – **are alluded to in the opening verse of the Torah reading,[26] "These are the accounts of the Sanctuary, the Sanctuary of Testimony." Seemingly, it should have stated, "These are the accounts of the Sanctuary of Testimony." Why is the word Sanctuary repeated?** To highlight that **there are the two Sanctuaries – the Sanctuary that G-d showed to Moshe and the Sanctuary that the Jews built.**

The word "testimony" does not appear in reference to the Sanctuary mentioned in the **first** phrase, the Sanctuary **that G-d showed** Moshe**, but only in reference to the Sanctuary** mentioned in the **second** phrase, **the one built by the Jews.**

The explanation for the use of this term regarding the second Sanctuary depends on a point of *halachah.* **The concept of testimony applies specifically when a matter is unknown. When a matter is obvious, testimony is not required.**

ז. דִי צְווֵיי מִשְׁכָּנוֹת זַיְינֶען מְרוּמָּז אִין אָנְהוֹיבּ פוּן דֶער פַּרְשָׁה – אֵלֶּה פְקוּדֵי הַמִּשְׁכָּן מִשְׁכַּן הָעֵדוּת. וָואס אִין פְּלוּג הָאט גֶעדַארְפְט שְׁטֵיין אֵלֶּה פְקוּדֵי מִשְׁכַּן הָעֵדוּת, פַארְוָואס שְׁטֵייט צְווֵיי מָאל מִשְׁכָּן? נָאר דָאס זַיְינֶען דִי צְווֵיי מִשְׁכָּנוֹת, דֶער מִשְׁכָּן וָואס דֶער אוֹיבֶּערְשְׁטֶער הָאט בַּאווִיזְן צוּ מֹשֶׁה׳ן אוּן דֶער מִשְׁכָּן וָואס דִי אִידְן הָאבְּן גֶעבּוֹיט.

דֶער וָוארְט "עֵדוּת" שְׁטֵייט נִיט בַּיי דֶעם עֶרְשְׁטְן מִשְׁכָּן, וָואס דֶער אוֹיבֶּערְשְׁטֶער הָאט בַּאווִיזְן, נָאר דַוְקָא בַּיי דֶעם צְווֵייטְן מִשְׁכָּן וָואס אִידְן הָאבְּן גֶעבּוֹיט.

דֶער עִנְיָן פוּן עֵדוּת אִיז דַוְקָא אוֹיף אַ פַארְבָּארְגֶענֶער זַאךְ. אוֹיף אַן אָפֶענֶער זַאךְ דַארְף מֶען קֵיין עֵדוּת נִיט

the commentaries (*Mitzpeh Eisan, et al.*) to *Tosafos, Menachos* 69b, s.v. *Chitin; Kli Chemdah. Shmos* 35:27–28; *et al.*

25. *Shmos* 35:5.

26. *Shmos* 38:21.

(For this reason, **although the testimony** of witnesses who saw the new moon **is required to declare a new month, when** the judges of **the court see the moon themselves, they may declare a new month without receiving the testimony** of witnesses. The rationale is that **"hearing [the testimony of witnesses] should not have greater weight than observing the matter [by oneself]."**[27] Since the judges saw the new moon, they do not require the testimony of witnesses to verify its appearance.)

Moreover, even "a matter that will eventually become revealed" does not require testimony in a complete sense to be substantiated in court.[28] **The entire concept of testimony is relevant only regarding matters** that would otherwise remain **unknown.**

On this basis, we can understand why the word "testimony" appears specifically in reference to the second Sanctuary. There are two reasons for this:

a) The second **Sanctuary was constructed by human hands from physical objects.** Inherently, **such a structure is not** an appropriate conduit through which **G-dliness** could be **revealed.** Therefore, **testimony regarding it is required. By contrast, the first Sanctuary was spiritual;** its G-dly qualities were **openly revealed** in the higher realms. Therefore, **no testimony regarding it was required.**

b) It is specifically through the physical Sanctuary that G-d's **Essence – which transcends all revelation and is utterly concealed – is drawn down.**[29]

The Sanctuary that G-d showed Moshe was characterized by the **revelation** of G-dly light; G-dliness was **drawn down,** Divine **radiance** shone forth, **and** spiritual energy **flowed. However,** G-d's **Essence** was

(דֶערְפַאר אִיז דָאךְ דֶער דִין אַז אוֹיף קִדּוּשׁ הַחֹדֶשׁ כָאטשׁ עֶס דַארְף זַיְין עֵדוּת, אוֹיבּ אָבֶּער בֵּית דִין הָאבְּן אַלֵיין גֶעזֶען דִי לְבָנָה, קֶענֶען זֵיי מְקַדֵּשׁ זַיְין דֶעם חֹדֶשׁ אָן קַבָּלַת עֵדוּת, דְלֹא תְהֵא שְׁמִיעָה גְדוֹלָה מֵרְאִיָּה)[יד], נָאךְ מֶער – אוֹיף מִלְּתָא דַעֲבִידָא לְאַגְלוּיֵי דַארְף מֶען אוֹיךְ נִיט קֵיין עֵדוּת גְמוּרָה[טו], דֶער גַאנְצֶער עִנְיָן פוּן עֵדוּת אִיז נָאר אוֹיף אַ דָבָר הַנֶעְלָם (א פַארְבָּארְגֶענֶע זַאךְ).

לוֹיט דֶעם וֶועט מֶען פַארְשְׁטֵיין, וָואס דֶער וָוארְט "עֵדוּת" שְׁטֵייט דַוְקָא בַּיי דֶעם צְוֵוייטְן מִשְׁכָּן, אוּן דָאס אִיז צוּלִיבּ צְווֵיי טַעֲמִים:

א) דֶער מִשְׁכָּן אִיז גֶעוֶוען מַעֲשֵׂי יְדֵי אָדָם, אוּן פוּן דְבָרִים גַשְׁמִיִּים, וָואס עֶס אִיז נִיט אֱלֹקוּת בְּגָלוּי, דַארְף מֶען אוֹיף דֶעם הָאבְּן עֵדוּת. אָבֶּער דֶער עֶרְשְׁטֶער מִשְׁכָּן, אִיז אַ רוּחְנִי, בְּגָלוּי, דַארְף מֶען אוֹיף אִים קֵיין עֵדוּת נִיט.

ב) דוּרְךְ דֶעם מִשְׁכָּן הַגַשְׁמִי דַוְקָא אִיז מֶען מַמְשִׁיךְ עַצְמוּת וָואס דָאס אִיז הֶעכֶער פוּן אַלֶע גִילוּיִים – אַ זַאךְ וָואס אִיז אִינְגַאנְצְן פַארְבָּארְגְן[טז].

אִין דֶעם מִשְׁכָּן וָואס דֶער אוֹיבֶּערְשְׁטֶער הָאט בַּאוויִזְן מֹשֶׁה'ן זַיְינֶען גֶעוֶוען גִילוּיִים, הַמְשָׁכוֹת, הֶאָרוֹת וְהַשְׁפָּעוֹת, אָבֶּער נִיט עַצְמוּת, דַאקֶעגְן אִין

27. ***Rosh HaShanah* 25b.**

28. ***Rosh HaShanah* 22b.** In that source, our Sages explain that although two witnesses must testify that they observed the appearance of the new moon, in one instance, the court instructed the people to mark a new month because one witness testified that the court in Jerusalem had sanctified the new moon. The Talmud explains that since the ruling of the court was "a matter that will eventually be revealed," i.e., become public knowledge, in this instance, they relied on this logic and did not require the testimony of two witnesses.

The same principle is also followed in several other instances of Jewish Law. See *Yevamos* 115a; *et al.*

29. **See *Sefer HaMaamarim 5700*, p. 51.**

not manifest. **By contrast,** the promise, **"I will dwell among them,"** was fulfilled **specifically in the physical Sanctuary that the Jews built. This means that** G-d's **Essence was drawn down** and manifest in that structure.

דֶעם מִשְׁכָּן וָואס דִי אִידְן הָאבְּן גֶעבּוֹיט בְּגַשְׁמִיּוּת, דָארְטְן דַוְקָא אִיז גֶעוֶוען דֶער וְשָׁכַנְתִּי בְּתוֹכָם, וָואס דָאס מֵיינְט הַמְשָׁכַת הָעַצְמוּת.

True, the Sanctuary that the Jews built was constructed from physical objects. They took gold, silver, and copper – gold, silver, and copper in a literal, physical **sense – and built a Sanctuary from them. Precisely this** – the construction of a Sanctuary amidst materiality – **is the fundamental point. As explained in** ***Chassidus*****,**[30] **"The essence of the Divine Presence was** manifest **in the lower realms"** – **not** merely Divine **revelations, but the Essence of the Divine Presence.**

כָּאטשׁ אַז דֶער מִשְׁכָּן וָואס דִי אִידְן הָאבְּן גֶעבּוֹיט אִיז גֶעוֶוען פוּן דְבָרִים גַשְׁמִיִּים, מְ'הָאט גֶענוּמֶען זָהָב כֶּסֶף וּנְחֹשֶׁת אוּן פוּן זֵיי אוֹיפְגֶעבּוֹיט אַ מִשְׁכָּן, גָאלְד אוּן זִילְבֶּער אוּן קוּפֶּער כִּפְשׁוּטוֹ;

אָבֶּער הִיא הַנּוֹתֶנֶת, ווִי עֶס וֶוערְט דֶערְקְלֶערְט אִין חֲסִידוּת, אַז עִיקַר שְׁכִינָה בַּתַּחְתּוֹנִים הָיְתָה, נִיט גִּילוּיִים, נָאר עִיקַר שְׁכִינָה"[ל].

The Sanctuary and the *Shemoneh Esreh*

8. This concept **also explains a teaching in the** ***Talmud Yerushalmi,***[31] **"Every day, a person should recite the Eighteen Blessings... corresponding to the eighteen commands written in** the passage describing **the second Sanctuary."** The ***Talmud Yerushalmi*** **refers to the Sanctuary** described **in the** ***parshiyos Terumah*** **and** ***Tetzaveh*** as **"the first Sanctuary"** and **the Sanctuary** described **in the** ***parshiyos Vayakhel*** **and** ***Pekudei*** as **"the second Sanctuary." Since the phrase** "as G-d **commanded" appears eighteen times in** the description of **the second Sanctuary, we, therefore, recite eighteen blessings** in our daily *Shemoneh Esreh* prayers.[32]

ח. דֶערְמִיט וֶועט מֶען אוֹיךְ פַאְרשְׁטֵיין וָואס עֶס שְׁטֵייט אִין יְרוּשַׁלְמִי"[לא], בְּכָל יוֹם אָדָם מִתְפַּלֵּל שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה... כְּנֶגֶד י"ח צִיוּוּיִין שֶׁכָּתוּב בְּפַרְשַׁת מִשְׁכָּן שֵׁנִי. מִשְׁכָּן רִאשׁוֹן רוּפְט אָן דֶער יְרוּשַׁלְמִי דֶעם מִשְׁכָּן וָואס אִין פַּרְשַׁת תְּרוּמָה־תְּצַוֶּה. מִשְׁכָּן שֵׁנִי רוּפְט עֶר אָן דֶעם מִשְׁכָּן וָואס אִין פַּרְשַׁת וַיַּקְהֵל וּפְקוּדֵי. אוּן אַזוֹי ווִי אִין מִשְׁכָּן שֵׁנִי שְׁטֵייט אַכְצְן מָאל כַּאֲשֶׁר צִוָּה, דֶערְפַאר דַאווְנְט מֶען חַ"י בְּרָכוֹת.

The ***Talmud Yerushalmi*** **immediately addresses** an obvious question: **The phrase "as** G-d **commanded" appears nineteen times** in that context. Our Sages **answer, "[Count only the instances] from [the verse,]**[33] **'And with him was Oholiav ben Achisamach'**

בַּאוָוארְנְט דֶער יְרוּשַׁלְמִי בַּאלְד אוֹיפְן אָרְט: אִין פְּלוּג אִיז דָאךְ פַאַראן נַיְינְצְן מָאל כַּאֲשֶׁר צִוָּה, עֶנְטְפֶערְט עֶר דָארְט: וּבִלְבַד מִן וְאִתּוֹ אָהֳלִיאָב בֶּן אֲחִיסָמָךְ עַד

30. See the *maamar* entitled *Basi LeGani*, 5711 (*Toras Menachem, Sefer HaMaamarim Basi LeGani*, Vol. 1, p. 6ff.; *Toras Menachem, Sefer HaMaamarim Melukat,* Vol. 2, p. 263ff.).

31. *Talmud Yerushalmi, Berachos* 4:3.

32. Later, the Sages added a nineteenth blessing. See *Rambam, Hilchos Tefilah* 2:1.

33. *Shmos* 38:23.

until the end of the book." In other words, we should count only those instances of the phrase "as G-d **commanded**" beginning with the verse **that refers to Betzalel and Oholiav together, but not the** first **that refers to Betzalel alone.**

At first glance, this passage raises several questions: a) **What is the connection between the eighteen blessings of** the *Shemoneh Esreh* **prayer and the eighteen instances of "as G-d commanded"? b) Why is prayer connected specifically with the second Sanctuary? And c) Why are only those** instances of "as G-d **commanded**" beginning with the one **that mentions Oholiav counted in relation to the eighteen blessings?**

There is a further point that requires explanation: As is well known,[34] the word *tefilah* (prayer) is related to the concept of connection (as in the phrases,[35] *hatofel kli cheres,* "one who attaches [a lining to] earthenware vessels," and *naftuli niftalti* im achosi, "with bonds have I become attached to my sister"[36]). **Prayer represents the connection and bond between the one who prays and G-dliness.** Therefore, **it** would seem to **share** a greater **connection with Betzalel, who was from the tribe of Yehudah, than with Oholiav, who was from the tribe of Dan, because: a)** The tribe **of Yehudah was the most elevated among the tribes. (As stated in the Midrash,[37] this is why Betzalel and Oholiav were specifically chosen** – to represent **the most elevated and the lowest of the tribes.) b)** The name **Yehudah (יְהוּדָה),** which **shares** its root letters **with the word *hoda'ah* (הוֹדָאָה),** "acknowledgment," **has a particular connection to the** *Shemoneh Esreh,*[38] for **the attachment to G-d achieved through prayer can come about only through the acknowledgment** of G-d **and *bittul*** ("self-nullification") to Him. **Why,**

סוֹפֵיהּ דְּסִפְרָא. דָאס הֵייסְט אַז מֶען רֶעכְנְט נָאר דֶעם לָשׁוֹן כַּאֲשֶׁר צִוָּה וָואס שְׁטֵייט בַּיי בְּצַלְאֵל אוּן אָהֳלִיאָב צוּזַאמֶען, אָבֶּער דָאס וָואס סְ'שְׁטֵייט כַּאֲשֶׁר צִוָּה בַּיי בְּצַלְאֵל'ן אַלֵיין, גֵייט נִיט אַרַיְין אִין חֶשְׁבּוֹן. אִין פְּלוּג אִיז נִיט פַארְשְׁטַאנְדִיק: א) וָואס אִיז דִי שַׁיְיכוּת פוּן ח"י בְּרָכוֹת פוּן תְּפִלָּה צוּ דִי ח"י מָאל כַּאֲשֶׁר צִוָּה. ב) וָואס אִיז דֶער פַארְבּוּנְד פוּן תְּפִלָּה מִיט מִשְׁכָּן שֵׁנִי דַוְקָא. ג) פַארְוָואס רֶעכְנְט מֶען כַּאֲשֶׁר צִוָּה אַנְטְקֶעגְן דִי ח"י בְּרָכוֹת נָאר וואו עֶס וֶוערְט דֶערְמָאנְט אוֹיךְ אָהֳלִיאָב.

נָאךְ מֶער אִיז נִיט פַארְשְׁטַאנְדִיק, עֶס אִיז דָאךְ יָדוּעַ[יט] אַז תְּפִלָּה אִיז מִלָּשׁוֹן חִיבּוּר (אַזוֹי ווִי הַתּוֹפֵל כְּלִי חֶרֶס, נַפְתּוּלֵי נִפְתַּלְתִּי), וָואס דֶער עִנְיָן פוּן תְּפִלָּה אִיז דֶער חִיבּוּר אוּן פַארְבּוּנְד פוּן דֶעם דַאוְונֶער צוּ אֱלֹקוּת, הָאט דָאךְ דָאס גֶעדַארְפְט הָאבְּן אַ שַׁיְיכוּת צוּ בְּצַלְאֵל'ן אַלֵיין, וָואס עֶר אִיז פוּן שֵׁבֶט יְהוּדָה, מֶערֶער ווִי צוּ אָהֳלִיאָב, לְמַטֵּה דָן, ווַיְיל: א) שֵׁבֶט יְהוּדָה אִיז דֶער דֶערְהוֹיבְּנְסְטֶער צְווִישְׁן שְׁבָטִים, (ווִי עֶס שְׁטֵייט אִין מִדְרָשׁ[כ] אַז דֶערְפַאר הָאט מֶען אוֹיסְגֶעקְלִיבְּן בְּצַלְאֵל וְאָהֳלִיאָב דַוְקָא, צוּלִיב הַמְּעֻלֶּה שֶׁבַּשְּׁבָטִים וְהַיָּרוּד שֶׁבַּשְּׁבָטִים), ב) יְהוּדָה אִיז מִלָּשׁוֹן הוֹדָאָה, אוּן הָאט בִּפְרַט אַ שַׁיְיכוּת צוּ שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה[כא], דֶער עִנְיָן הַדְּבֵיקוּת שֶׁבִּתְפִלָּה קֶען זַיְין נָאר דוּרךְ הוֹדָאָה וּבִיטּוּל, אִיז פַארְוָואס הָאט עֶס

---

34. See ***Torah Or*, p. 79d.**

35. See *Keilim* 3:5; *Tikunei Zohar, tikun* 47; the Rebbe's footnote to *Sefer HaMaamarim 5709,* p. 79.

36. *Bereishis* 30:8.

37. ***Shmos Rabbah* 40:4.**

38. **The *maamarim* entitled *Yehudah Atah* in *Torah Or* and** in *Sefer HaMaamarim* **5688,** p. 45. As explained in those sources, *Hoda'ah,* "acknowledgement," is intrinsically connected to the concept of *bittul.* A person acknowledges the superiority of another's understanding. During the *Shemoneh Esreh* prayers, one should stand "like a servant before his master" (*Shabbos* 10a) in total *bittul* to G-d.

then, are the eighteen blessings of *Shemoneh Esreh* **associated specifically with Oholiav?**

אַ שַׁייכוּת מִיט דֶערמָאנֶען אָהֳלִיאָב'ן דַּוְקָא?

The Ladder of Prayer

9. Commenting on the verse,[39] "A ladder was set up on earth (*artzah*) with its top reaching heavenward (*hashamaimah*)," the *Zohar*[40] states, "The ladder is prayer." The Midrash[41] adds, "The ladder is [Mount] Sinai" – i.e., **Torah. *Chassidus*[42] clarifies the distinction between Torah study and prayer: Torah study represents drawing down** G-dliness **from above to below, while prayer represents elevating** material existence **from below to above.**

This is the meaning of the verse, **"A ladder was set up on earth with its top reaching heavenward."** To focus on the precise meaning of the terms used **as they relate to prayer:** ***Artzah,* אַרְצָה** means **"earthward."** The Torah does **not** say that the ladder stood ***ba'aretz* (with a *sheva* under the *beis*)** – which would **simply** mean **"on the earth" – but *artzah* with an added *hei,* indicating that it was drawn toward the** corporeal **earthiness** of **the earth.**[43] Saying that the ladder extends *artzah* means that **the Divine service** of prayer **involves taking the lowest elements, even those** so lowly **that they lie beneath the earth,[44] and elevating them** to lofty levels of G-dliness. They are raised **not only *bashamayim,* "into the heavens"** – i.e., the lofty realms of G-dliness that are too transcendent to be enclothed within the structures of the spiritual worlds and so they encompass them; as such, they are called ***makifim,* "encompassing realms" – but much higher, (שָׁמַיְמָה)** ***shamayimah*. The added *hei*** implies that prayer elevates them to realms so lofty that they **encompass even the encompassing** realms **and,** indeed, **reach much higher,**

ט. אוֹיפְן פָּסוּק סֻלָּם מֻצָּב אַרְצָה וְרֹאשׁוֹ מַגִּיעַ הַשָּׁמָיְמָה, זָאגְט דֶער זֹהַר[כב]: סֻלָּם דָּא צְלוֹתָא – תְּפִלָּה. אִין מִדְרָשׁ[כג] שְׁטֵייט: סֻלָּם זֶה סִינַי – תּוֹרָה. אִין חֲסִידוּת וֶוערְט דֶערְקְלֶערְט דֶער חִילוּק צְווִישְׁן תּוֹרָה אוּן תְּפִלָּה, תּוֹרָה אִיז הַמְשָׁכָה מִלְמַעְלָה לְמַטָּה (פוּן אוֹיבְּן אַרָאפּ), אוּן תְּפִלָּה אִיז הַעֲלָאָה מִלְמַטָּה לְמַעְלָה (פוּן אוּנְטְן אַרוֹיף).

אוּן דָאס מֵיינְט סֻלָּם מֻצָּב אַרְצָה וְרֹאשׁוֹ מַגִּיעַ הַשָּׁמָיְמָה (אִין דֶעם עִנְיָן פוּן תְּפִלָּה): דֶער סֻלָּם שְׁטֵייט "אַרְצָה". נִיט סְתַם בְּאֶרֶץ (בֵּי"ת – מִיט אַ שְׁבָ"א), נָאר אַרְצָה מִיט אַ צוּגֶעגֶעבֶּענֶער הֵ"א, דָאס מֵיינְט אַז עֶס צִיט זִיךְ לָאָרֶץ[כד], נָאךְ אַרְצִיּוּת, נִידֶערִיקֶער אִין אֶרֶץ[כה], אוּן דִי עֲבוֹדָה אִיז, נֶעמֶען דִי דְּבָרִים הַתַּחְתּוֹנִים בִּיז וָואס לִיגְט מִתַּחַת לָאָרֶץ, אוּן מַעֲלֶה זַיְין זֵיי נִיט נָאר בַּשָּׁמַיִם – מַקִּיפִים, נָאר נָאךְ אַ סַךְ הֶעכֶער – אִין שָׁמַיְמָה בְּתוֹסֶפֶת הֵ"א – מַקִּיפִים לְמַקִּיפִים, אוּן נָאךְ

39. Bereishis 28:12.

40. *Zohar,* **Vol. I, p. 266b, Vol. III, p. 306b; *Tikunei Zohar, tikun* 45.**

41. ***Bereishis Rabbah* 68:12.**

42. *Torah Or,* p. 3bff; *Toras Menachem, Sefer HaMaamarim Melukat,* Vol. 2, pp. 201ff., 216ff., Vol. 3, p. 271ff., *et al.*

43. See *Kli Yakar* on the verse.

44. See *Bereishis Rabbah* 68:12-13, which offers interpretations of the phrase **"set up on earth,"** ranging from the lofty levels of holiness implied by, **"They stood at the foot of the mountain"** (*Shmos* 19:17), which refers the Jews as they prepared to receive the Torah at Sinai, to the lowest levels of impurity, Nebuchadnetzar's erecting an idol of himself in **the Valley of Dura** (*Daniel* 3:1).

(הַשָּׁמַיְמָה) *hashamayimah,* to G-d's **Essence. Material entities must be lifted up** above even the loftiest encompassing realms to their source in G-d's Essence.

As mentioned earlier, such Divine **service involves a motif of ascent; it is service that follows the mode of a servant. Although there is pleasure** inherent **in this service,**[45] **its essential nature** follows the pattern of **a servant's service,** involving *bittul* ("self-nullification) and *kabbalas ol* ("the acceptance of G-d's yoke").

True, this Divine service is not performed entirely on man's initiative alone; **it is a power granted from above.** In that vein, *Chassidus*[46] interprets the verse,[47] **"Lavan arose early in the morning,"** as meaning **that "every morning, the Supernal Whiteness shines forth,"** i.e., an utterly simple and transcendent Divine light is revealed to assist man in his Divine service. Nevertheless, **this merely empowers** man; **it is he who must carry out the actual service, following a motif of ascent.**

This explains the connection between prayer and the second Sanctuary specifically. Both follow the same theme: taking lowly **physical objects and making them into a Sanctuary and dwelling place for G-d.**

אַ סַךְ הֶעכֶער – הַשָּׁמַיְמָה – עַצְמוּת, אַהִין דַארְף מֶען מַעֲלֶה זַיְין דִי גַשְׁמִיוּת'דִיקֶע זַאכְן. אוּן ווִי גֶעזָאגְט פְּרִיעֶר – דָאס אִיז אַן עֲבוֹדָה מִלְּמַטָּה לְמַעְלָה, עֲבוֹדָה בְּדֶרֶךְ עֲבוֹדַת עֶבֶד. כָאטשׁ מִצַּד דֶעם גוּפָא אִיז דָא אַ תַּעֲנוּג, אָבֶּער אִיר עִנְיָן אִיז עֲבוֹדַת עֶבֶד.

כָאטשׁ אַז מֶען גִיט אוֹיף דֶעם אַ כֹּחַ מִלְמַעְלָה, ווָאס דָאס אִיז דֶער עִנְיַן וַיַּשְׁכֵּם לָבָן בַּבּוֹקֶר, אַז בְּכָל צַפְרָא אִיז מֵאִיר דֶער לוֹבֶן הָעֶלְיוֹן^כו^, אִיז דָאס אָבֶּער נִיט מֶער ווִי בְּלוֹיז אַ נְתִינַת כֹּחַ, אָבֶּער דִי עֲבוֹדָה אַלֵיין אִיז מִלְּמַטָּה לְמַעְלָה.

דֶערְמִיט אִיז פַארְשְׁטַאנְדִיק דִי שַׁיְיכוּת פוּן תְּפִלָּה צוּ מִשְׁכָּן שֵׁנִי דַוְקָא, ווַיְיל בֵּיידֶע זַיְינֶען אֵיין עִנְיָן, נֶעמֶען דְּבָרִים גַשְׁמִיִּים אוּן מַאכְן פוּן זֵיי אַ מִשְׁכָּן וְדִירָה פַאר דֶעם אוֹיבֶּערְשְׁטְן.

Without Leaving Anyone Behind

10. Prayer involves elevation from below to above. One must elevate even the very lowest elements – as expressed in the well-known phrase that one must "take along even the slippers."[48] **Similarly, in his** per-

י. מִצַּד דֶעם ווָאס תְּפִלָּה אִיז הַעֲלָאָה מִלְּמַטָּה לְמַעְלָה אוּן מֶען דַארְף מַעֲלֶה זַיְין אֲפִילוּ דִי סַאמֶע נִידֶערִיקְסְטֶע זַאכְן, אוּן לוֹיט דֶעם בַּאווּאוּסְטְן לָשׁוֹן אַז מֶען דַארְף מִיטְנֶעמֶען אֲפִילוּ דִי פַּאנְטָאפְל^כז^,

---

45. See the series of *maamarim* entitled *Yom Tov shel Rosh HaShanah, 5666,* p. 431 (in the newest edition), where it is explained that because the servant is entirely *batel*, given over to his master in every fiber of his being, the pleasure his master derives from his service becomes his own pleasure.

46. ***Torah Or*, p. 24b.** As explained in that source, Lavan – whose name means "white" – represents a transcendent light, simple in nature, as white is simple when compared to other colors.

47. *Bereishis* 32:1.

48. **See the *sichah* from Simchas Torah, 5701, sec. 8 (*Sefer HaSichos 5701,* p. 32),** where the Rebbe Rayatz relates a story told by the Baal Shem Tov that on the morning following Simchas Torah, when the angels came to the spiritual *Gan Eden,* they found slippers remaining from the celebrations of the Jewish people the previous night. The angel Michael rejoiced over these slippers and took pride in them. See also *Toras Menachem, 5731*, Vol. 1, p. 176ff.; *Likkutei Dibburim*, Vol. 1, p. 14a; *Toras Menachem 5718*, Vol. 2, p. 154ff.

sonal world, **a person must involve all the powers of his soul, including its lower powers, and elevate them.**

The same pattern applies regarding the Jewish people as a whole. As stated in *Pri Eitz Chayim*[49] and cited by the Alter Rebbe in his *Siddur,* before prayer, one should accept upon oneself the *mitzvah,* "Love your fellowman as yourself."[50] By doing so, while ascending in prayer,[51] **one includes himself together with all other Jews, even those who are in the level of Oholiav – whom the *Midrash* describes as from "the lowest of the tribes"[37] – for all must be elevated.**

This embodies the concept of "lov[ing] your fellowman as yourself" in its fullest sense. **As the Baal Shem Tov taught, this *mitzvah* applies even to a Jew in a far corner of the world whom one has never seen and with whom one has never had any connection.[52]**

This is particularly relevant **when a Jew rises to pray – meaning that he has already made the necessary preparations before prayer and is ready to pray. Through the very act of standing to pray – and particularly after** he makes **the preparations before prayer – he has made a powerful** spiritual **ascent, for** the preparations for prayer require that a person **detach himself from all worldly matters and stand before G-d,[53]** focused entirely on Him.

While making these preparations, **a person might ask, "What connection do I have with a Jew who is not yet ready to pray or even prepare for prayer, a Jew on a low** spiritual **level?" He is instructed that** he shares an intrinsic connection with such a person because **the *mitzvah* of loving one's fellow Jew applies even to a Jew**

אִיז אַזוֹי ווי בַּיי זִיךְ גוּפָא דאַרְף מֶען מִיטְנֶעמֶען אַלֶע כּוֹחוֹת פוּן נֶפֶשׁ, אויך דִי נִידֶערִיקֶע כּוֹחוֹת, און מַעֲלֶה זַיְין זֵיי,

אַזוֹי אִיז אויך בַּיי אִידְן בִּכְלָל, וואָס קוֹדֶם הַתְּפִלָּה דאַרְף מֶען מְקַבֵּל זַיְין אוֹיף זִיךְ מִצְוַת וְאָהַבְתָּ לְרֵעֲךָ כָּמוֹךָ, אַזוֹי ווי עֶס שְׁטֵייט אִין פְּרִי עֵץ חַיִּים[כח] און דֶער אַלְטֶער רֶבִּי בְּרֶענְגְט עֶס אִין סִידוּר, מֶען דאַרְף זִיךְ כּוֹלֵל זַיְין מִיט אַלֶעמֶען צוּזַאמֶען, אִיז אֲפִילוּ דִי אִידְן וואָס זַיְינֶען בִּבְחִינַת אָהֳלִיאָב – אַזוֹי ווי עֶס שְׁטֵייט אִין מִדְרָשׁ: דֶער גֶעפַאלְנְסְטֶער צְווִישְׁן דִי שְׁבָטִים – דאַרְף מֶען זֵיי אויך מַעֲלֶה זַיְין.

וואָס דָאס אִיז דָאךְ דֶער עִנְיָן פוּן וְאָהַבְתָּ לְרֵעֲךָ כָּמוֹךָ, לוֹיט דֶעם מַאֲמָר פוּן בַּעַל שֵׁם טוֹב, אַז מִצְוַת אַהֲבַת יִשְׂרָאֵל אִיז אויך צוּ אַ אִידְן וואָס גֶעפִינְט זִיךְ אִין עֶק וועֶלְט, וואָס עֶר הָאט אִים קֵיינְמָאל נִיט גֶעזֶען און הָאט מִיט אִים קֵיינְמָאל קֵיין שַׁיְיכוּת נִיט גֶעהַאט.

בְּשַׁעַת אַ אִיד שְׁטֶעלְט זִיךְ דאַווְנֶען, דָאס הֵייסְט אַז עֶר הָאט שׁוֹין גֶעטָאן דִי הֲכָנוֹת וואָס מֶען דאַרְף טָאן פַאְרן דאַווְנֶען און עֶר אִיז שׁוֹין גְרֵייט צוּ שְׁטֶעלְן זִיךְ דאַווְנֶען, וואָס מִיט דֶעם עֶצֶם עִנְיָן פוּן שְׁטֶעלְן זִיךְ דאַווְנֶען, וּבִפְרַט נָאךְ דִי הֲכָנוֹת פוּן פַאְרן דאַווְנֶען, ווערְט עֶר דָאךְ גָאר שְׁטַארְק דֶערְהוֹיבְן, ווָארוּם עֶר רַייסְט זִיךְ דָאךְ אָפּ פוּן אַלֶע עִנְיָנִים פוּן ווֶעלְט און שְׁטֶעלְט זִיךְ פַאר דֶעם אוֹיבֶּערְשְׁטְן[כט];

קֶען עֶר דָאךְ טְרַאכְטְן, וואָס הָאט עֶר דֶעמָאלְט פַאר אַ שַׁיְיכוּת מִיט אַ אִידְן וואָס הַאלְט נָאךְ נִיט בַּיי דאַווְנֶען, אֲפִילוּ נִיט בַּיי הֲכָנוֹת צוּ דאַווְנֶען, אַ אִיד אַ יָרוּד. זָאגְט מֶען אִים, אַז מִצְוַת אַהֲבַת יִשְׂרָאֵל מֵיינְט

---

49. *Pri Eitz Chayim,* ***shaar*** **3, ch. 2.**

50. *Vayikra* 19:18; *Rambam, Sefer HaMitzvot* (positive commandment 206); *Sefer HaChinuch* (*mitzvah* 243).

51. See the *Tzemach Tzedek's Derech Mitzvosecha, mitzvas ahavas Yisrael.*

52. See *Kesser Shem Tov, hosafos,* sec. 133.

53. See the Alter Rebbe's *Shulchan Aruch* 98:1, and ***Likkutei Sichos,*** **Vol. 2, p. 349ff.**

at another end of the world, in other words, **at the far end of his spiritual spectrum.**

Moreover, he is instructed that the *mitzvah* of loving one's fellow Jew applies even to one whom "he has never seen" – meaning that it applies even before he began the process of elevation involved in **preparing for prayer – and** to one with whom **"he has never had any connection," because that person is incomparably lower than the spiritual level** of the one praying **even before he rises to pray.** As mentioned previously, prayer is a process of connection through which a person bonds his soul with G-d. Before prayer, a person's **soul is merely "in his nostrils,"**[54] i.e., it has not yet spread throughout his consciousness. That is achieved through the different stages of Divine service in prayer. Although he is on this underdeveloped level, he must, nevertheless, extend himself and bond with a Jew who is even lower spiritually.

Bonding before prayer with all Jews, even those who are spiritually poor **does not merely** fulfill **the *mitzvah* of loving one's fellow Jew, which is the foundation of the entire Torah;**[55] **it also affects** a person's own **prayers and spiritual ascents, for loving one's fellow Jew is the preparation and prerequisite for his own prayer.**[50]

The reason why bonding with others on a low level **is** necessary can be understood through **the** following **analogy:**[56] **The order through which an object** or a building **is elevated is from** its bottom, **its very lowest level. As is well known,** to successfully **raise a building with a lever,** the lever has to be positioned under the structure's lowest point.

Thus, **it is obvious that also** when elevating **his own soul,** a person **must include not only the Betzalel within his soul, but also the** Oholiav from the tribe of **Dan – his lowest element. He must pray with all his powers together, making a Sanctuary for G-d from all of them.**

אֲפִילוּ צוּ אַ אִידְן וָואס אִין אַן אַנְדֶער עֶק וועֶלְט, אִין אַן אַנְדֶער עֶק פוּן זַיְין וועֶלְט בְּרוּחְנִיוּת.

נָאךְ מֶערֶער זָאגְט מֶען אִים, אַז מִצְוַת אַהֲבַת יִשְׂרָאֵל אִיז אֲפִילוּ צוּ אַזַא וָואס עֶר הָאט אִים קֵיינְמָאל נִיט גֶעזֶען – דָאס הֵייסְט אֲפִילוּ אֵיידֶער עֶר הָאט זִיךְ גֶעשְׁטֶעלְט גְרֵייטְן צוּם דַאוְונֶען – אוּן קֵיינְמָאל נִיט גֶעהַאט קֵיין שַׁיְיכוּת מִיט אִים, וָוארוּם יֶענֶער אִיז בְּאֵין עֲרוֹךְ צוּ אִים אֲפִילוּ ווִי עֶר אִיז אֵיידֶער עֶר שְׁטֶעלְט זִיךְ דַאוְונֶען וָואס זַיְין נְשָׁמָה (אִיז דֶעמָאלְט מֶער נִיט ווִי) בְּאַפּוֹ[ל].

אוּן דָאס אִיז נִיט נָאר אַ מִצְוָה פוּן אַהֲבַת יִשְׂרָאֵל וָואס זִי אִיז דֶער יְסוֹד פוּן דֶער גַאנְצֶער תּוֹרָה, דָאס אִיז אוֹיךְ נוֹגֵעַ צוּ זַיְין דַאוְונֶען. אוּן צוּ זַיְינֶע עֲלִיּוֹת, אַהֲבַת יִשְׂרָאֵל אִיז דִי הֲכָנָה אוּן הַקְדָּמָה צוּ זַיְין תְּפִלָּה.

דֶער טַעַם אוֹיף דֶעם אִיז, ווַיְיל דֶער סֵדֶר הָעֲלִיָּה אִיז, אַז מֶען מוּז אוֹיפְהוֹיבְּן פוּן גָאר דֶעם נִידֶערִיקְסְטְן, ווִי עֶס אִיז בַּאוואוּסְט[לא] דֶער מָשָׁל וָואס אַ בִּנְיָן הוֹיבְּט מֶען אוֹיף דוּרְךְ אַ לִיוועֶר.

אוּן עֶס אִיז פָּשׁוּט, אַז אוֹיךְ אִין זַיְין נֶפֶשׁ דַארְף עֶר מִיטְנֶעמֶען נִיט נָאר דֶעם בְּצַלְאֵל שֶׁבְּנַפְשׁוֹ נָאר אוֹיךְ דֶעם דָן וְיָרוּד שֶׁבְּנַפְשׁוֹ. עֶר דַארְף דַאוְונֶען מִיט אַלֶע כֹּחוֹת צוּזַאמֶען, פוּן אַלֶעמֶען מַאכְן אַ מִשְׁכָּן פַאר דֶעם אוֹיבֶּערְשְׁטְן.

54. Cf. *Yeshayahu* 2:22. **Berachos 14a** uses that phrase to describe a person's state before prayer. The spiritual significance of those words as **explained** in the main text is sourced **in the introduction to *Likkutei Torah LeGimmel Parshiyos* (*Or HaTorah, Bereishis,* Vol. 6, p. 1020a ff.).**

55. See *Shabbos* 31a; *Tanya,* ch. 32.

56. See ***Torah Or*****, p. 4a.**

What Eighteen Includes

11. This explains the correspondence between the eighteen blessings of *Shemoneh Esreh* and the eighteen instances where the phrase, "as G-d **commanded" appears in** the description of **the second Sanctuary,** beginning with the verse where Betzalel is **mentioned** together with **Oholiav.** G-d's **ultimate intent is for the Sanctuary to be made even from the** lowly **elements associated with** the tribe of **Oholiav. Similarly, our prayers must also elevate** dimensions within ourselves that correspond to the level of **Oholiav's** tribe.

יא. און דָאס אִיז דֶער עִנְיָן פוּן דִי אַכְצְן בְּרָכוֹת פוּן שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה אַנְטְקֶעגְן דִי ח"י מָאל כַּאֲשֶׁר צִוָּה וָואס שְׁטֵייעֶן בְּמִשְׁכָּן שֵׁנִי וואוּ עֶס וֶוערְט דֶערְמָאנְט אוֹיךְ אָהֳלִיאָב, וַוייל דֶער תַּכְלִית הַכַּוָּנָה אִיז צוּ מַאכְן אוֹיךְ פוּן דִי עִנְיָנִים פוּן אָהֳלִיאָב אַ מִשְׁכָּן, אוּן אַזוֹי אוֹיךְ אִין תְּפִלָּה דַארְף מֶען מַעֲלֶה זַיין אוֹיךְ אָהֳלִיאָב'ן.

The Bond Between Man and G-d

12. The construction of **the Sanctuary – particularly, the sacrifices offered within (which were one of the primary services performed there)**[57] – involved a reciprocal, interactive relationship. **The elevation** of entities **from** this **lowly** material plane **drew down** G-dliness **from above,** including the manifestation of G-d's presence, as indicated by the promise, **"I will dwell among them,"** and **"the pleasant fragrance"** of the sacrifices that elicited Divine pleasure.[58] The interaction of both the **motifs of elevation** from below **and drawing down** G-dliness from above, **brought about** "as G-d **commanded," a bond between physical objects and** G-d's **Essence,** for the word ***tzivah*** (**"commanded") is related to *tzavsa*, "connection and bonding."** The ultimate goal of the Sanctuary and its services was to bring about **the union of the creation and the Creator.**

The power for this connection is generated by Moshe – and, more particularly, **by the aspect of Moshe possessed by every person.**[59] To highlight this quality, the Torah **states, "as G-d commanded Moshe."**

יב. אַזוֹי וִוי אִין מִשְׁכָּן אִיז דוּרְךְ דֶערְהוֹיבּוּנְג פוּן אוּנְטְן אַרוֹיף (אוּן בִּפְרָטִיּוּת אִין דֶעם עִנְיָן פוּן דִי קָרְבָּנוֹת פוּן מִשְׁכָּן, וָואס דָאס אִיז אֵיינֶע פוּן דִי עִיקַר עֲבוֹדוֹת שֶׁבַּמִּשְׁכָּן) גֶעוֶוען שְׁפֶּעטֶער דִי הַמְשָׁכָה פוּן אוֹיבְּן אַרָאפּ – וְשָׁכַנְתִּי בְּתוֹכָם (רֵיחַ נִיחוֹחַ), אוּן זֵיי – דִי הַעֲלָאָה וְהַמְשָׁכָה – הָאבְּן גֶעבְּרַאכְט דֶעם "כַּאֲשֶׁר צִוָּה", צִוָּה מִלָּשׁוֹן צַוְתָּא – הִתְקַשְּׁרוּת וְהִתְחַבְּרוּת, דֶער פַארְבּוּנְד פוּן דִי דְבָרִים גַּשְׁמִיִּים מִיט עַצְמוּת, חִיבּוּר נִבְרָא וּבוֹרֵא,

– אוּן וַוייל דֶער כֹּחַ אוֹיף דֶער הִתְקַשְּׁרוּת אִיז פוּן משֶׁה רַבֵּינוּ, (אִין דֶער בְּחִינָה פוּן משֶׁה רַבֵּינוּ וָואס אִיז פַארַאן בַּיי יֶעדְן אֵיינֶעם) דֶערְפַאר זָאגְט עֶר כַּאֲשֶׁר צִוָּה ה' אֶת משֶׁה. –

57. See the *maamar* entitled *Basi LeGani,* 5710, sec. 2.

58. See *Vayikra* 1:9 and *Rashi* on that verse.

59. See *Tanya,* ch. 42.

The same pattern can be found **in prayer,** for our **prayers were instituted in correspondence with the sacrifices.**[60] **When an ascent takes place** – in other words, **the person praying** deepens his bond with G-d because he **realizes that he should not turn to anyone other than G-d alone – he draws down from above all the munificence he needs.** As we request in our prayers, G-d **heals the sick, blesses the years, etc.** Man's **ascent and** the Divine blessings he **draws down bring about a bond and union between man and G-d, including the highest level of unity,** which is expressed in the final word of the blessing for **peace which concludes the** *Shemoneh Esreh* **prayer.**[61]

אַזוֹי אוֹיךְ אִין דֶעם עִנְיָן פוּן תְּפִלָּה (וָואס תְּפִלּוֹת כְּנֶגֶד קָרְבָּנוֹת תִּקְּנוּם). בְּשַׁעַת עֶס אִיז דָא דִי הַעֲלָאָה, דֶער מִתְפַּלֵל ווֵייס אַז עֶר דַארְף זִיךְ צוּ קֵיינֶעם נִיט ווֶענְדְן נָאר צוּם אוֹיבֶּערְשְׁטְן אַלֵיין, – דוּרְךְ דֶעם אִיז עֶר מַמְשִׁיךְ מִלְמַעְלָה אַלֶע הַמְשָׁכוֹת וָואס עֶר דַארְף, רוֹפֵא חוֹלִים וּמְבָרֵךְ הַשָּׁנִים וכו׳ אוּן דִי הַעֲלָאָה וְהַמְשָׁכָה פּוֹעֵל׳ן דֶעם חִיבּוּר אוּן דִי פַארְאֵיינְצִיקוּנְג פוּן דֶעם מֶענְטשְׁן מִיט אֱלֹקוּת, בִּיז צוּם הֶעכְסְטְן יִחוּד, וָואס דָאס אִיז סִיּוּם הַתְּפִלָּה ״בַּשָּׁלוֹם״.

(משיחות פרשת ויקהל, פקודי, תשי״א, תשח״י)

---

60. *Berachos* 26a

61. See *Zohar,* Vol. II, p. 262a. *Pri Etz Chaim, Sha'ar HaAmidah,* ch. 20; *Siddur HaArizal,* the blessing of *Sim Shalom.* Those sources explain that this blessing – particularly, the final word *bashalom* – reflects the apex of oneness and unity.

א) זע תענית כא, א. הקדמת הרמב״ם לפירוש המשניות ריש ד״ה אח״כ ראה.

ב) מדרש רבה פי״ג־י״ד און ווייטער. זע תורה אור ח, ב. לקוטי תורה ברכה צח, ג.

ג) במדבר רבה פי״ב, יב ובכמה מקומות.

ד) זע לקו״ש ח״א עמוד 16.

ה) סימן כ׳.

ו) דברים לד, י.

ז) רמב״ם הלכות יסודי התורה פ״ז ה״ו.

ח) זהר ח״ב קנט, א. זע אויך במדבר רבה פי״ב, ח. וכנראה מדרשות חלוקות הן על הש״ס (מנחות כט, א). ומה שהקשה בעיון יעקב (שם ובברכות נה, א) – בזהר שם מקשה לה ומסרק לה.

ט) שמות לד, כח.

י) זע במדבר רבה פי״ב, ח: אש אדומה כו׳.

יא) תורה אור ד״ה ואלה המשפטים.

יב) פרק ל״ו.

יג) יומא עה, א.

יד) ראש השנה כה, ב.

טו) ראש השנה כב, ב.

טז) זע ספר המאמרים ת״ש עמוד 51.

יז) זע ד״ה באתי לגני תשי״א (סה״מ באתי לגני ע׳ כט ואילך. סה״מ מלוקט ח״א ע׳ ג ואילך).

יח) ברכות פ״ד ה״ג.

יט) תורה אור עט, סוף ע״ד.

כ) שמות רבה פ״מ, ד.

כא) תורה אור ד״ה יהודה אתה. ד״ה יהודה אתה, תרפ״ח.

כב) ח״א רסו, ב. ח״ג שו, ב. תיקוני זהר תיקון מ״ה.

כג) בראשית רבה פס״ח, יב.

כד) זע כלי יקר על הפסוק.

כה) זע בראשית רבה (סוף פס״ח): מוצב ארצה ויתיצבו בתחתית ההר כו׳, בבקעת דורא כו׳.

כו) תורה אור כד, ב.

כז) זע שיחת שמחת תורה תש״א אות ח (סה״ש תש״א ע׳ 32).

כח) שער ג, פ״כ.

כט) זע לקו״ש ח״ב ע׳ 349 ואילך.

ל) ברכות יד, א. ונתבאר בהקדמת לקוטי תורה לג׳ פרשיות (אור התורה בראשית כרך ו׳ תתרכ, א ואילך).

לא) תורה אור ד, א.

PEKUDEI II | פקודי ב

Adapted from a *sichah* delivered on *Shabbos Parshas Pekudei,* 5717 (1957)

Introduction

Close to the conclusion of *Sefer Shmos* (the Book of *Exodus*), the Torah describes how a cloud descended over the Sanctuary, and even Moshe could not enter.

This is not only a story about the Sanctuary that accompanied the Jews in their journeys in the desert, it is a message about the sanctuary for G-d each one of us possesses within our own hearts. Sometimes, there are clouds – confusion, doubt, and/or spiritual numbness – covering that sanctuary. We do not see a way that we can enter.

However, there is no room for despair. Directly after the Torah tells us that Moshe could not enter the Sanctuary, it relates that G-d called to Moshe, inviting him to enter and making a path that enabled him to do so.

True, G-d's call is in a different book of the Torah, *Sefer Vayikra*. In other words, the path leading to such an invitation is not direct, but the sequence exists and is a lesson for each one of us. Concealment is never the entire story, nor is separation from G-d a lasting state. After the concealment comes revelation and after the separation comes a renewed connection. Indeed, this revelation and connection are more powerful than those that existed initially.

This is not only a story about the past – what happened to our people in the desert, nor one that concerns each individual's relationship with G-d. It is a story of our people as a whole and our journey to the Ultimate Redemption. Facing the concealment of G-d with which we are confronted, there is a tendency for us to lose hope and think that the darkness will continue. From the sequence of these Torah readings, we can learn that a Divinely ordained sequence is unfolding. Darkness is not forever. Dawn is not merely possible – it is imminent.

The Path to the Ultimate Light

Stages in a Sequence

1. From ***Parshas Pekudei*****, we** proceed **to** ***Parshas Vayikra*****. The connection between these two** ***parshiyos*** can be understood as follows: **At the conclusion of** ***Parshas Pekudei*****,** the Torah **speaks about the cloud that rested upon the** ***Mishkan*** ("Sanctuary"). **The cloud represents concealment,** a hindrance **that prevented Moshe from entering** ***Ohel Moed*** ("the Tent of Meeting"),[1] as the Torah states,[2] **"And Moshe was not able** to enter...." **Later,** in *Parshas Vayikra,* the Torah states,[3] **"He called to Moshe." Calling represents the concept of revelation,** in this instance, **a revelation that follows concealment.**

As is well-known, a revelation that follows concealment transcends an ordinary **revelation** that comes without such a prior step.

א. פוּן פַּרְשַׁת פְּקוּדֵי גֵייט מֶען אַרַיְין אִין פַּרְשַׁת וַיִּקְרָא.

דִי שַׁיְיכוּת פוּן בֵּיידֶע פַּרְשִׁיּוֹת אִיז: בַּיי דֶער עֶנְדֶע פוּן פַּרְשַׁת פְּקוּדֵי רֶעדט זִיךְ וֶועגְן דֶעם עָנָן (ווָאלְקְן) וָואס אִיז גֶעוֶוען אוֹיף דֶעם מִשְׁכָּן. עָנָן אִיז הֶעְלֵם, וָואס הָאט נִיט גֶעלָאזְן משֶׁה'ן אַרַיְינְגֵיין אִין אֹהֶל מוֹעֵד, וְלֹא יָכֹל משֶׁה גו', דֶערְנָאךְ אִיז וַיִּקְרָא אֶל משֶׁה, קְרִיאָה אִיז דֶער עִנְיָן פוּן גִילּוּי (אַנְטְפְּלֶעקוּנְג). דֶער גִילּוּי וָואס נָאךְ הֶעְלֵם.

דֶער גִילּוּי וָואס נָאךְ דֶעם הֶעְלֵם אִיז הֶעכֶער ווִי גִילּוּי אַלֵיין, ווִי בַּאווּאוּסְט.

When Darkness Leads to Light

2. The concept of revelation following concealment finds expression **in a person's** Divine **service of** ***teshuvah*** ("**return** to G-d"). ***Teshuvah*** **comes after a person has** transgressed and, by so doing, **distanced himself from G-dliness,** bringing about a state of **concealment.** The transition to ***teshuvah*** constitutes **revelation.**

Just as the revelation that follows concealment represents a loftier level of revelation, ***teshuvah,*** after being distant from G-dliness, **also** leads to **"a doubled portion of wisdom."**[4] Indeed, **the ultimate**

ב. דֶער עִנְיָן פוּן גִילּוּי וָואס נָאךְ דֶעם הֶעְלֵם אִין דֶער עֲבוֹדָה פוּן מֶענְטשְׁן אִיז עֲבוֹדַת הַתְּשׁוּבָה. תְּשׁוּבָה קוּמְט דָאךְ נָאךְ דֶעם ווִי דֶער מֶענְטשׁ הָאט זִיךְ דֶערְווַיְיטֶערְט פוּן אֱלֹקוּת – הֶעְלֵם. אוּן תְּשׁוּבָה אִיז דָאךְ דֶער טַיְיטשׁ צוּרִיקְגֶעקֶערְט – גִילּוּי.

אוֹיךְ בַּיי תְּשׁוּבָה – אַזוֹי ווִי בַּיְים גִילּוּי וָואס נָאכְן הֶעְלֵם – אִיז כִּפְלַיִם לְתוּשִׁיָּה[לב], בִּיז צוּ תַּכְלִית הַתְּשׁוּבָה

1. The terms *Ohel Moed* ("the Tent of Meeting") and *Mishkan* ("Sanctuary") refer to the same structure, the Sanctuary that the Jews constructed in the desert which accompanied them on their journey to *Eretz Yisrael.*

2. *Shmos* 40:35.

3. *Vayikra* 1:1.

4. Cf. *Iyov* 11:6

level of ***teshuvah*** brings about **"the transformation of intentional sins into merits"**[5] **– i.e., darkness is transformed into light.**

– זְדוֹנוֹת נַעֲשׂוּ לוֹ כִּזְכֻיּוֹת, אִתְהַפְּכָא חֲשׁוֹכָא לִנְהוֹרָא (זְדוֹנוֹת וֶוערְן וִוי זָכִיּוֹת אוּן פִינְצְטֶערְנִישׁ וֶוערְט אִיבֶּערְגֶעקֶערְט אוֹיף לִיכְטִיקַייְט).

Structures and Divine Service that Transcends All Structure

3. **This explains** our Sages'[6] statement, **"In the place where** ***baalei teshuvah*** **('penitents') stand, even completely righteous individuals cannot stand."**

ג. דָאס אִיז אוֹיךְ דֶער פְּשַׁט וְוָאס בְּמָקוֹם שֶׁבַּעֲלֵי תְשׁוּבָה עוֹמְדִים צַדִּיקִים גְּמוּרִים אֵין יְכוֹלִים לַעֲמוֹד שָׁם[לג].

The righteous possess merits that **are twofold in nature: a)** one involves **drawing down a flow of Divine** munificence **by** observing **positive commandments; this represents the path of "do[ing] good";**[7] **b)** the second involves **drawing down a flow of Divine** munificence **by** refraining from violating **the prohibitive commandments;** this represents **the path of "turn[ing] away from evil."**[7]

בַּיי צַדִּיקִים זַיְינֶען פַּאַראַן זָכִיּוֹת. אוּן אִין דֶעם גוּפָא זַיְינֶען דָא צְווֵיי מַדְרֵיגוֹת: א) דִי הַמְשָׁכָה דוּרְךְ מִצְווֹת עֲשֵׂה, וְוָאס דָאס אִיז דֶער קַו פוּן וַעֲשֵׂה טוֹב. ב) דִי הַמְשָׁכָה דוּרְךְ מִצְווֹת לֹא תַעֲשֶׂה, דֶער קַו פוּן סוּר מֵרָע, אָבֶּער דָאךְ מֶער נִיט וִוי אָפְּשְׁטוּפְּן דֶעם רַע, נִיט אִיבֶּערְקֶערְן דֶעם רַע אַלֵיין צוּ טוֹב. אִין אַן עִנְיָן

Nevertheless, the latter approach **merely pushes away evil; it does not transform the evil itself into good.** This is because within conventional **Divine service that involves the revelation** of G-dliness, certain **limitations exist. Evil remains evil and must be rejected** and dismissed. **However,** ***teshuvah*** **touches the essence of the soul and, similarly, G-d's Essence.** As such, **no limitations exist; intentional sins** can **themselves** even **become merits.**

אוּן עֲבוֹדָה פוּן גִּילוּיִים זַיְינֶען דָא הַגְבָּלוֹת, רַע בְּלַיְיבְּט רַע אוּן מֶען מוּז דָאס אָפְּשְׁטוּפְּן. אָבֶּער תְּשׁוּבָה וְוָאס דָאס רִירְט אָן אִין עֶצֶם הַנֶּפֶשׁ אוּן אַזוֹי אוֹיךְ לְמַעְלָה אִין עַצְמוּת, דָארְטְן זַיְינֶען נִיטָא קֵיין הַגְבָּלוֹת. זְדוֹנוֹת אַלֵיין וֶוערְן זָכִיּוֹת.

This is the ultimate purpose of G-d's calling to Moshe **that followed concealment – not** merely **to push away and remove the concealment, but** to transform it, to bring about a state where **"night will shine like day."**[8]

אוּן דָאס אִיז דֶער עִנְיָן פוּן תַּכְלִית הַקְרִיאָה וְוָאס קוּמְט נָאךְ הֶעְלֵם, נִיט אָפְּשְׁטוּפְּן אוּן אַרָאפְּנֶעמֶען דֶעם הֶעְלֵם, נָאר אַז "לַיְלָה כַּיּוֹם יָאִיר" (נַאכְט וֶועט לַיְיכְטְן וִוי טָאג).

5. *Yoma* 86b.

6. ***Berachos*** **34b;** ***Rambam, Hilchos Teshuvah*** **7:4. See the footnote in** ***Sefer HaMaamarim 5709,*** **p. 183,** where the Rebbe notes that there is a difference of opinion regarding this matter in *Berachos,* loc. cit., and explains why the statement cited is accepted as *halachah.*

7. *Tehillim* 34:15.

8. *Tehillim* 139:12.

Precipitating Daybreak

4. **This serves as a directive for each person in** their personal **Divine service:**

Regardless of his present spiritual state, no matter how severe the degree of concealment which he faces, **he must never despair, (G-d forbid). On the contrary,** he should realize that **he can reach an even loftier revelation by** overcoming that **concealment.**

The same applies to the sequence of the **generations** of the Jewish people over the course of history. **One** might well **ask: There were much more virtuous generations than** ours, **yet they remained distant from the** Ultimate **Redemption. How then can we understand that specifically in our generation – when** we might ask rhetorically **"Has the generation become more worthy?"**[9] **– the Redemption will occur?**

The answer is that, specifically because of the concealment in our generation, our Divine service under such circumstances will lead to the great revelations of the Ultimate Future, **as discussed above.**

A person's **sleep is deeper towards dawn.**[10] It is then that **one must be especially vigilant not to oversleep, but to wake to the morning light.** Similarly, we must now strengthen ourselves **until we merit** the Ultimate Redemption, when **"night will shine like day."**

ד. און דָאס אִיז אַ הוֹרָאָה צוּ יֶעדֶער אֵיינֶעם אִין זַיְין עֲבוֹדָה, אַז אִין וועֶלְכְן מַצָּב עֶר גֶעפִינְט זִיךְ, טָאר עֶר זִיךְ נִיט מְיַאֵשׁ זַיְין חַס וְשָׁלוֹם, נָאר אַדְּרַבָּה דוּרְכְן הֶעְלֵם קֶען מֶען צוּקוּמֶען צוּ אַ הֶעכֶערְן גִילוּי.

אַזוֹי אוֹיךְ וועֶגְן דוֹרוֹת בִּכְלַל. פְרֶעגְט מֶען דָאךְ דִי קַשְׁיָא: עֶס זַיְינֶען גֶעוועֶן אַ סַךְ שֶׁענֶערֶע דוֹרוֹת ווִי הַיְינְט און פוּנְדֶעסְטְווֶעגְן אִיז מֶען גֶעוועֶן נָאךְ ווַיְיט פוּן דֶער גְאוּלָה, הַיְינְט ווִי זָאל מֶען עֶס פַארְשְׁטֵיין, אַז דַוְקָא אִין דֶעם דוֹר וואָס אַכְשׁוּר דָרָא בִּתְמִיָּה ווֶעט זַיְין דִי גְאוּלָה?

אִיז דֶער עֶנְטְפֶער אוֹיף דֶעם, אַדְּרַבָּה, הִיא הַנּוֹתֶנֶת כַּנַ"ל.

צוּ פַארְטָאג אִיז דֶער שְׁלָאף אַ שְׁטַארְקֶערֶער, און דֶעמָאלְט דַארְף מֶען זֶען זַייעֶר שְׁטַארְקְן זִיךְ נִיט צוּ פַארְשְׁלָאפְן חַס וְשָׁלוֹם און אוֹיפְכַאפְּן זִיךְ צוּם אוֹר הַבּוֹקֶר, בִּיז מֶען ווֶעט זוֹכֶה זַיְין צוּ "לַיְלָה כַּיּוֹם יָאִיר".

(משיחות פרשת פקודי, תשי"ז)

9. An expression borrowed from *Yevamos* 39b and *Rashi* there s.v. *achshur*.

10. See *Likkutei Dibburim,* Vol. 1, p. 68a ff.

לב) זע לקו"ש ח"א עמוד 186.

לג) ברכות לד, ב. רמב"ם הלכות תשובה פ"ז ה"ד. און זע בספר המאמרים תש"ט עמוד 183 בהערה.

CREDITS:

Copyright by Sichos in English

Rabbi Eliyahu Touger
Rabbi Sholom Ber Wineberg
Translators

Rabbi Sholom Zirkind
Rabbi Zalmy Avtzon
Content Editors

Uriella Sagiv
David Hendler
Copy Editors

Yosef Yitzchok Turner
Typesetting

Spotlight Design
Layout and Cover

Mayer Preger
Advisory Board

Rabbi Shmuel Avtzon
Director, Sichos In English

הרה"ת ר' משה יהודה בן ר' צבי יוסף ע"ה
Rabbi Moshe Kotlarsky OBM,
whose commitment has brought this sacred initiative to fruition

sie